

складних систем: сутність, методологія. Бізнес Інформ. 2016. № 1. С. 145-152.

3. Климаш Н. І. Науково-теоретичні аспекти сутності понять “ефективність” та “результативність”. Наукові праці НУХТ. 2009. № 28 С. 124-125.

4. Мочерний С. В. Економічна теорія. Київ: Академія (Альма-матер), 2003. 656 с.

5. Олексюк О. І. Економіка результативності: монографія. Київ: КНЕУ, 2008. 362 с.

6. Поліщук Н. В. Функціонування економічних систем: моделі складових результативності: монографія. Вінниця: Вінницький національний аграрний університет, 2010. 396 с.

7. Поліщук Н. В., Ярмоленко В. О. Генезис авторських підходів до розв’язання проблеми оцінювання дієвості функціонування складних систем за допомогою складових результативності // Економіка ХХІ сторіччя: проблеми та шляхи їх вирішення: монографія /за заг. ред. Г. О. Дорошенко, М. С. Пашкевич. Дніпропетровськ: НГУ, 2014. С. 359-369.

8. Статистичний щорічник України за 2012 рік. Київ, 2013. – 552 с.

9. Статистичний щорічник України за 2014 рік. Київ, 2015. – 586 с.

10. Тесленок І. М., Михайлова О. В., Богаченко О. П. Сучасні підходи до визначення результативності управління підприємством. Економічний вісник Донбасу. 2012. № 1 (27). С. 208-212.

11. Україна у цифрах у 2015 році. Київ, 2016. – 239 с.

12. Ярмоленко В. О., Буреннікова (Поліщук) Н. В. Використання F-імпульсів як індикаторів спрямованості наслідків процесів функціонування складних систем в авторському SEE-аналізі дієвості процесів на основі складових результативності. Сборник научных трудов SWorld. 2015. Вып. 1 (38), том 18. Экономика. С. 4-14.

13. Ярмоленко В. А., Полищук Н. В. Измерение результативности труда на основе стоимостных показателей. Хранение и переработка сельхозсырья. 1996. № 2. С. 10-12.

14. Ярмоленко В. О., Поліщук Н. В. Складові результативності функціонування складних систем як об’єкти моделювання. Вісник Черкаського університету. Сер.: Економічні науки. 2012. № 33 (246). С. 86-93.

Стаття відправлена 25.05.2017 р.

© Буреннікова Н. В., Ярмоленко В. О., Мельник О. В.

ЦИТ: ua217-004

DOI: 10.21893/2415-7538.2017-06-4-004

УДК 339.5:635.64

Шубіна Л. Ю., Семерніна С. І.

**ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ
ТОМАТНИМ СОКОМ**

*Харківський торговельно-економічний інститут
Київського національного торговельно-економічного університету,
Харків, Отакара Яроша 8, 61000*

Shubina L. Y, Semernina S. I.

STUDIES OF UKRAINE'S FOREIGN TRADE TOMATO JUICE

*Kharkiv Institute of Trade and Economics
of Kyiv National University of Trade and Economics
Kharkiv, Otakara Yarosha 8, 61000*

Анотація. Для стрімкого розвитку економіки країни та держави в цілому, чимало уваги необхідно приділяти зовнішньоекономічній діяльності. Важливою її складовою є міжнародна торгівля. У статті визначено лідерів у світовій торгівлі, що охоплюють найбільшу частку експорту та імпорту товарів. Також розглянуто показники імпорту та експорту томатного соку України за останні роки, урожайність плодоовочевої продукції у порівнянні з іншими групами сільськогосподарських культур. Досліджено стан такої продукції на міжнародному ринку та роль у ньому української продукції. На основі проведених досліджень запропоновано найбільш актуальні шляхи підвищення частки експорту вітчизняної продукції до світового ринку.

Ключові слова: імпорт, експорт, товарооборот продукції, міжнародна торгівля, світовий ринок, плодоовочева продукція.

Abstract. For the rapid development of the economy and the state as a whole, much attention must be paid to foreign economic activities. Important component is international trade. The article identifies the leaders in world trade, covering the largest share of exports and imports of goods. Also considered indicators of the imports and exports of tomato juice in Ukraine over the past years, yield of fruits and vegetables compared to other groups of crops. Investigated the status of such products in the international market and the role in it of Ukrainian products. On the basis of studies proposed the most relevant ways of increasing the share of exports of domestic products to the world market.

Key words: import, export, turnover products, international trade, global market, fruit and vegetable products.

Вступ.

Вихід України на світовий ринок є важливим кроком до її інтеграції у Європейський Союз та поліпшення стану економіки у цілому. Більшість розвинутих країн мають велику частку товарообороту у міжнародній торгівлі та займають лідируючі позиції у загальній статистиці міжнародної торгівлі. Натомість країнам з економікою, що розвивається, або перехідною економікою, важче потрапити на світовий ринок та утримувати вигідне положення. Слід зазначити, що причиною цього може бути не лише те, що якість продукції не відповідає сучасним вимогам міжнародних стандартів, або є менш конкурентоздатною, а і те, що навіть виконавши всі вимоги щодо якості та безпечності немає гарантій, що така продукція буде користуватися попитом, так як на світовому ринку йде жорстка та безкомпромісна боротьба серед ведучих країн, виробників що вже досить міцно тримають свої позиції.

Основний текст.

За даними Центрального розвідувального управління США у 2016 році найбільша частка експорту та імпорту в загальному обсязі міжнародного

товарообороту припадає на такі країни як: Китай та США, які мають значний відрив від інших країн світу. Далі в рейтингу йдуть такі країни, як Німеччина, Японія, Великобританія, Франція та інші, які мають значний відрив від попередніх.

Україна серед 224 країн займає 56 місце за кількістю імпортованої продукції та 54 місце за кількістю експортованого товару [1]. Підвищення показника експорту можливе за умови збільшення виробництва якісної продукції, розширення її асортименту, нововведень та пошуку нових ринків збуту.

За рахунок сприятливих кліматичних умов агропромисловий комплекс є досить важливою сферою діяльності та великою часткою, яка складає товарооборот України. Значну частину його займає виробництво плодоовочевої продукції. Попит на натуральну продукцію не зменшується, а невпинно зростає, так як її цінність та корисні властивості для людини мають особливе значення. Але натомість частина дійсно натуральної продукції на ринку помітно зменшується за рахунок шкідливих хімічних добавок, що забезпечують хоч і досить привабливі за зовнішнім виглядом, смаком та запахом показники, але при цьому жертвують своїми корисними властивостями.

Враховуючи показники за останні роки (рис.1), виробництво та урожайність плодоовочевих культур має досить великий показник у загальному обсязі виробництва сільськогосподарських культур. Як видно з рис. 1, урожайність плодоовочевих культур за останні роки хоч і повільно, проте зростає.

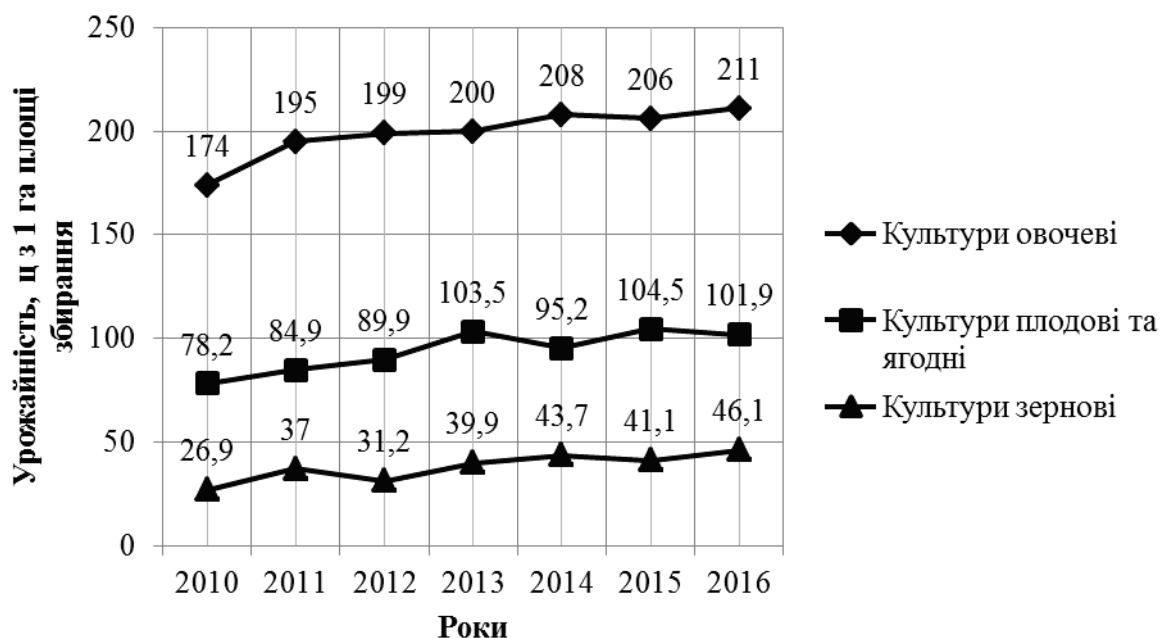

Рис. 1 Урожайність основних сільськогосподарських культур

Важливою складовою ринку плодоовочевої продукції є ринок томатних соків. Дослідження ринку томатних соків вказує на те, що томатні соки вітчизняного виробництва мають високий попит серед споживачів різних вікових груп у торгових мережах. Це означає, що українські товаровиробники

зарекомендували свою продукцію, та можуть скласти достойну конкуренцію імпортним торговим маркам.

За даними Державної Служби Статистики України, як експорт, так і імпорт соків у 2016 році зменшився у порівнянні з попередніми роками. Порівнюючи показники експорту та імпорту томатного соку, слід зазначити, що сальдо річного товарообороту позитивне. Це означає, що продаж соків українського виробництва за кордон більший за прилив та реалізацію даної продукції іноземних виробників до національного ринку. Такий показник свідчить про те, що вітчизняні виробники соків охоплюють значну частку не тільки на ринку України, але й мають попит серед споживачів на світовому ринку [2].

Графічне порівняння показників експорту та імпорту томатних соків зображено на рис. 2 та 3. відповідно.

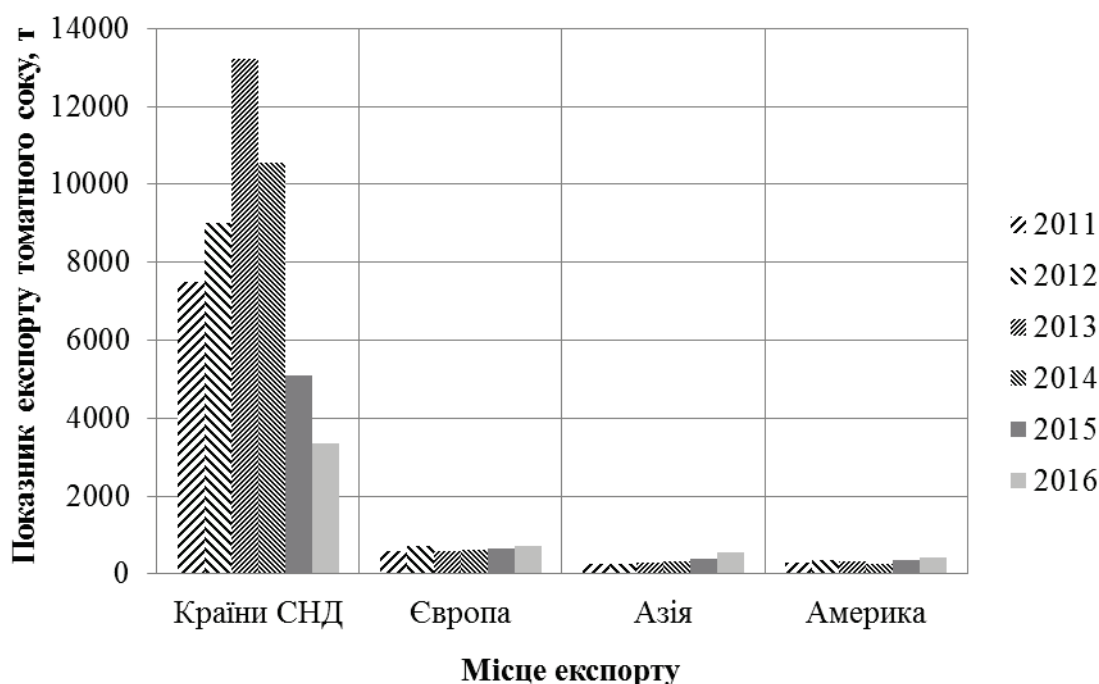

Рис. 2 Динаміка експорту томатного соку

Хоч частка експортної продукції більша за імпорт, вона зазнала великих змін не в кращу сторону. Отже у теперішньому стані Україна повинна тримати свої позиції на міжнародному ринку та здобувати нові ринки збуту.

Одним зі значних кроків для наближення до цієї мети, стала участь українських товаровиробників у найбільшій спеціалізованій міжнародній виставці «Gulfood». Сокову продукцію та інші продукти переробки плодів та овочів власного виробництва на ній презентувала компанія «Вітмарк-Україна». Окрім презентації вже популярних, якісних товарів, що завоювали ринок, було представлено більш цікаві для іноземних споживачів види продукції, такі як смузі, соки прямого віджиму тощо. Українська компанія продемонструвала високу якість, гарні смакові властивості та привабливу, у порівнянні з конкурентами цінову політику [3]. Участь у цій виставці посприяла укладанню українськими виробниками контрактів з іноземними партнерами та розширенню ринків збуту.

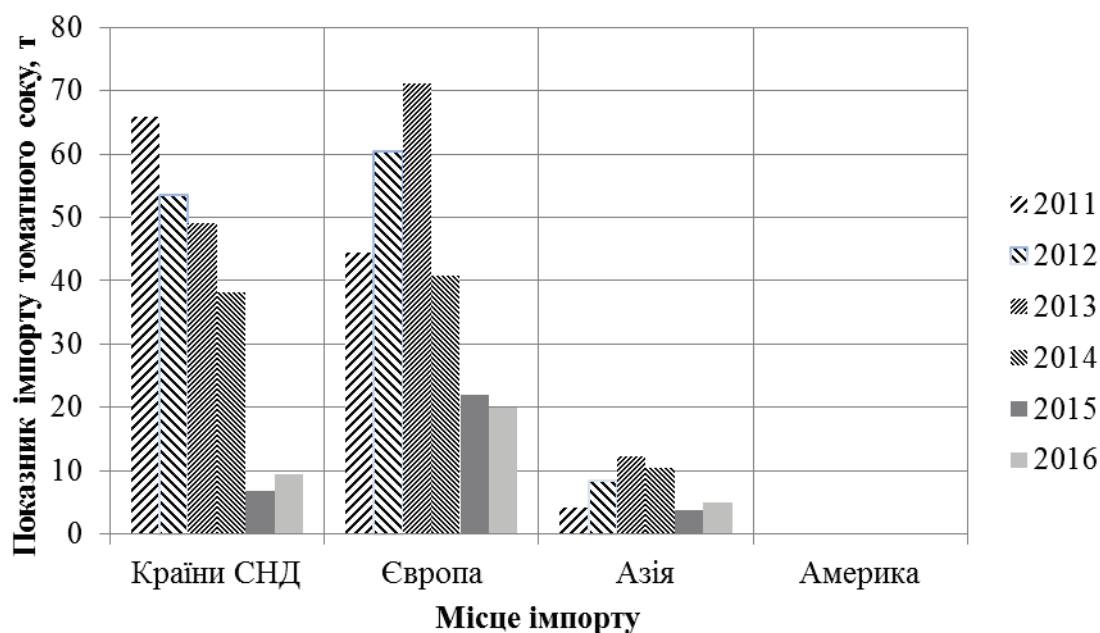

Рис. 3 Динаміка імпорту томатного соку

Підсумок та висновки.

Проаналізувавши офіційні дані Державної служби статистики, можна зробити висновок про те, що значна питома вага томатних соків, які вивозяться за кордон прямують до країн СНД, а саме до Азербайджану, Білорусі, Казахстану, Киргистану, Молдови. Експорт томатного соку до країн Європи, Азії та Америки має значно менший показник, але динаміка з цими країнами не зазнала великих змін.

Для збільшення показника експорту необхідно шукати нові ринки збуту, розширяти асортимент продукції та підвищувати її якість. Це може бути реалізовано за допомогою використання нетрадиційної сировини, яка підвищить корисні властивості продукту та розробки товарів функціонального призначення.

Література:

1. ЦРУ. Довідник по країнам світу, експорт по країнам. 2016. [Електронний ресурс] // Експорт по країнам – Офіц. веб-сайт. – Режим доступу: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/rankorder/2078rank.html>.
2. Статистична інформація [Електронний ресурс] // Держ. ком. статистики України. – Офіц. веб-сайт. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
3. Вітмарк [Електронний ресурс] // Компанія Вітмарк-Україна. – Офіц. веб-сайт. – Режим доступу: <https://www.vitmark.com/ru/russkiy-kompaniya-vitmark-ukraina-p/>.

Науковий керівник: к.т.н., доцент. Шубіна Л. Ю.

Стаття відправлена: 18.04.2017 г.

© Семерніна С. І.